პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტის, ადგილკომისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели—орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ, профкома и месткома Тбилисского государственного университета имени И. В. С Т А Л И Н А

№ 26 (340) | გამოცემის მეცხრე წელი | პარასკევი, 22 სექტემბერი, 1961 წ. | ფასი 2 კაპ.

ვიმსჯელოთ ჩვენი მუშაობის ნაკლოვანებებზე

14 ოქტომბერს სააქტო დარბაზში გაიხსნება უნივერსიტეტის ალკკ ორგანიზაციის XXI კონფერენცია, რომელიც შეაჯამებს საანგარიშო პერიოდში ჩატარებულ მუშაობას და დასახავს ახალ-ახალ ამოცანებს ჩვენი კომკავშირული ორგანიზაციის წინაშე. მარტო ალკკ კომიტეტის მიერ ჩატარებული მუშაობით ძნელია იმსჯელო მთლიანად კომკავშირული ორგანიზაციის აქტივობაზე. ჯგუფების, საკურსო და საფაკულტეტო ალკკ ორგანიზაციების მიერ ჩატარებული მუშაობა არის ის სარკე, რომელშიც ნათლად ჩანს ჩვენი მიღწევები და ნაკლოვანებანი. ამიტომაც თსუ ალკკ კომიტეტმა განსაკუთრებით გაამახვილა ყურადღება საკურსო და საფაკულტეტო ალკკ ორგანიზაციების საანგარიშო-საარჩევნო კრებების მაღალხარისხოვნად ჩატარებაზე. დასახული ღონისძიებანი გვაფიქრებინებს, რომ კრებები ჩატარდება კრიტიკისა და თვითკრიტიკის, ნაკლოვანებათა და შეცდომათა მხილების, მაღალი აქტივობის ნიშნით.

კარგად შერჩეული აქტივი რომ კარგი მუშაობის საწინდარია, ამას მტკიცება არ სჭირდება, მაგრამ, სამწუხაროდ, ყველგან და ყოველთვის როდი ზრუნავენ ამ საკითხის მოგვარებაზე. ხშირად კომკავშირულ სამუშაოზე ვხვდებით ისეთ სტუდენტებს, რომლებიც გულგრილად ეკიდებიან დაკისრებულ მოვალეობას და არც თუ იშვიათად არცხვენენ უნივერსიტეტის სტუდენტისა და კომკავშირელის საპატიო სახელს.

ასე მაგალითად, ფიზიკის ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს მდივანი ა. იავრიანი მილიციაში მოხვდა იმის გამო, რომ იდგა ბაღში დადგმულ სკამზე და არ დაემორჩილა მილიციის მუშაკის მითითებას. რა მაგალითი უნდა მისცეს მან თავის კომკავშირლებს, რომელ მუშაობაზე შეიძლება ლაპარაკი იქ, სადაც ალკკ ორგანიზაციას ა. იავრიანის მსგავსი კომკავშირელი უდგას სათავეში? ალკკ კომიტეტმა არაერთხელ განიხილა ფიზიკის ფაკულტეტის ალკკ ორგანიზაციის მუშაობა და აღმოაჩინა სერიოზული ნაკლოვანებანი, რისთვისაც ა. იავრიანს დაადო მკაცრი კომკავშირული სასჯელი, ხოლო ალკკ ორგანიზაციას დაუსახა პრაქტიკული ღონისძიებანი მუშაობის გასაუმჯობესებლად. ნაცვლად იმისა, რომ ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს და თვით ა. იავრიანს აქედან სათანადო დასკვნები გაეკეთებინათ, პირიქით, კიდევ უფრო შეასუსტეს მუშაობა.

საინტერესოა, რას ფიქრობდნენ ფიზიკის ფაკულტეტის კომკავშირლები, როდესაც ამხ. ა. იავრიანის კანდიდატურას ასახელებდნენ, განა მათ ფაკულტეტზე ცოტაა ენერგიული, საქმის მოყვარული კომკავშირელი?

ჩვენ მივესალმებით, როდესაც კომკავშირული მუშაკი ფრიადოსანია, მაგრამ მარტო ამ ნიშნის მიხედვით მათი შერჩევა არ შეიძლება. ხშირად „ჩრდილში“ გვრჩებიან ისეთი კომკავშირლები, რომლებიც შეიძლება კარგად (ფრიადზე ან კარგებზე) ვერ სწავლობენ, მაგრამ აქვთ ის ცეცხლი, ის ენერგია, ის თავდადება და საქმისადმი სიყვარული, რომელიც ესოდენ სჭირდება კომკავშირელს.

საანგარიშო-საარჩევნო კომპანია უნივერსიტეტის ალკკ ორგანიზაციაში 14 სექტემბერს დაიწყო და დღეისათვის ჯგუფებსა და საკურსო ალკკ ბიუროებში ძირითადად დამთავრებულია. 22 ოქტომბრიდან კი კრებები ჩატარდება საფაკულტეტო, სტამბა-გამომცემლობისა და ადმინისტრაციის ალკკ ორგანიზაციებში. აღსანიშნავია, რომ თვით კომკავშირელთა თხოვნით საუნივერსიტეტო კონფერენციის დღის წესრიგში შეტანილია საკითხი სკკპ პროგრამისა და წესდების პროექტების შესახებ. ჩვენი ახალგაზრდობა კიდევ ერთხელ განიხილავს კომუნიზმის მშენებლობის დიად პროგრამას და მომავლის ნათელი პერსპექტივებით ფრთაშესხმული იბრძოლებს ახალ-ახალი წარმატებებისათვის.

ნ. ქავთარაძე,
თსუ ალკკ კომიტეტის პირველი მდივანი.

დაიწყო კურსბიუროების არჩევნები

ისტორიის ფაკულტეტის ალკკ ორგანიზაცია ჩვენს უნივერსიტეტში კარგი ტრადიციების მქონე კოლექტივია. ახლაც ორგანიზებულად დაიწყო კურსებზე საანგარიშო-საარჩევნო კრებების ჩატარება.

ამ დღეებში კრებები ჩატარდა I—II—III კურსებზე. ბიუროს მდივნებმა ვრცლად ილაპარაკეს გასული წლის შინაარსიან და საქმიან მუშაობაზე. აღინიშნა ნაკლოვანი მხარეებიც. არჩეულ იქნა კურსბიუროების ახალი შემადგენლობა. I კურსზე მდივნად არჩეულია ო. ბუბუტეიშვილი, II კურსზე — ა. ბაზერაშვილი, III-ზე — გ. ჩიქოვანი. ახლადარჩეული ბიუროები უკვე შეუდგნენ მუშაობას.

უახლოეს ხანში საანგარიშო კრებები ჩატარდება IV—V კურსებზეც.

ლ. მოწონელიძე,
ისტორიის ფაკ. ალკკ ბიუროს მდივნის მოადგილე.

ახალი სასწავლო წელი გადამწყვეტი ეტაპია მეხუთეკურსელ სტუდენტთა ცხოვრებაში. სადიპლომო თემების არჩევა და მათი დამუშავება, უკანასკნელი საკურსო გამოცდების ჩაბარება მეტად დაძაბულ მეცადინეობას მოითხოვს. მხოლოდ ისინი, რომლებიც პირველი კურსიდანვე დაუზარებლად მუშაობდნენ, შეძლებენ წარმატებით ისწავლონ დამამთავრებელ კურსზედაც და წარჩინებით დაამთავრონ ჩვენი უნივერსიტეტი. ამას კარგად გრძნობენ მეხუთეკურსელები და ამთავითვე ბეჯითად საქმიანობენ.

სურათზე: ფიზიკის ფაკულტეტის დიპლომანტი სტუდენტი ვ. მელიქ-შაჰნაზაროვი მექანიკურ სახელოსნოში მუშაობს თავისი სადიპლომო თემის მასალებზე.

ფოტო ლ. ჟილაშვილისა

უმაღლესი სკოლის მუშაკთა დაჯილდოება

სპეციალისტთა მომზადებისა და მეცნიერების განვითარების საქმეში დიდი დამსახურებისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1961 წლის 15 სექტემბრის ბრძანებულებით მთავრობის ორდენებითა და მედლებით დააჯილდოვა უმაღლესი სკოლის მუშაკთა დიდი ჯგუფი. მათ შორის ჩვენი უნივერსიტეტიდან დაჯილდოებული არიან:

ლენინის ორდენით

1. **ვაჩეიშვილი** ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე, პროფესორი, სისხლის სამართლის კათედრის გამგე.
2. **მოსეშვილი** იასონ პავლეს ძე, არაორგანული ქიმიის კათედრის გამგე.
3. **ნოდია** მიხეილ ზოსიმეს ძე — პროფესორი, გეოფიზიკის კათედრის გამგე.
4. **ჰოლოშვილი** გიორგი სევერიანეს ძე — პროფესორი ალგებრისა და გეომეტრიის კათედრის გამგე.
5. **ხარაძე** ევგენი კირილეს ძე — პროფესორი, უნივერსიტეტის რექტორი.

შრომის წითელი დროშის ორდენით

1. **ბაქრაძე** კონსტანტინე სარდიონის ძე — პროფესორი, ლოგიკის კათედრის გამგე.
2. **მგელაძე** დიმიტრი სერგის ძე — დოცენტი, რუსული ენის კათედრის გამგე.
3. **მელიქსეთ-ბეგი** ლეონ მელიქსეთის ძე — პროფესორი, არმენოლოგიის კათედრის გამგე.
4. **ელენტი** სერგი მიხეილის ძე — პროფესორი, უნივერსიტეტის პრორექტორი სამეცნიერო მუშაობის დარგში.
5. **ქოიავა** ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე — პროფესორი, უნივერსიტეტის პრორექტორი დაუსწრებელი სწავლების დარგში.

საპატიო ნიშნის ორდენით

1. **გამხარაშვილი** გიორგი სიმონის ძე — სახალხო მეურნეობის დაგეგმვის კათედრის დოცენტი.
2. **მამასახლისოვი** ვაგან ივანეს ძე — პროფესორი, თეორიული ფიზიკის კათედრის გამგე.
3. **ფურცხვანიძე** ბორის ზაქარიას ძე — სისხლის სამართლის კათედრის დოცენტი.
4. **ხუციშვილი** იასონ გიორგის ძე — სსრ კავშირის ისტორიის კათედრის პროფესორი.
5. **ციციშვილი** ნინო სოლომონის ასული — ორგანული ქიმიის კათედრის პროფესორი.

მედლით „შრომითი მამაცობისათვის“

1. **ყორღიკაშვილი** მარიამ დავითის ასული — უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის მდივანი.

მედლით „შრომითი წარჩინებისათვის“

1. **ქადაგიძე** ნიკოლოზ დავითის ძე — დოცენტი, გერმანული ენის კათედრის გამგე.
2. **კვაჭაძე** ივანე დიმიტრის ძე — დოცენტი, ფრანგული ენის კათედრის გამგე.

მოწინავე სწავლასა და შრომაში

ამ ახოვან, სახემომღიმარ ჭაბუკს, თვალებში რომ ნაპერწკალი უელავს, კარგახანია იცნობენ სურამელი კოლმეურნეები.

მიშა ქურდაძე ჯერ კიდევ მეხუთეკლასელი ბიჭუნა იყო, არდადეგების დროს ხალისით რომ ეხმარებოდა უფროსებს საკოლმეურნეო მინდვრებზე. მათ თვალწინ დავაჟკაცდა ეს ბეჯითი, თავაზიანი ყმაწვილი.

მიშამ წარმატებით დაამთავრა სურამის I საშუალო სკოლა. იგი კარგ მოსწავლედ ითვლებოდა და ამხანაგებსაც გულწრფელად უყვარდათ მართალი და შრომისმოყვარე ჭაბუკი.

ამიტომ აღარავის გაჰკვირვებია კოლმეურნეობაში, როცა მიშა სიმწიფის ატესტატით უმაღლეს სასწავლებელში კი არა, მათთან მივიდა და ღირსეულად ამოუდგა მხარში მოწინავე მშრომელებს.

ხელმარჯვე ჭაბუკი კოლმეურნეობამ მექანიზატორთა კურსებზე გაგზავნა. როგორც მოსალოდნელი იყო, აქაც იყოჩაღა მიშამ და აღმზრდელები ასახელა.

მალე ვაჟკაცმა ომახიანად ააგუგუნა ტრაქტორი მშობლიური კოლმეურნეობის ხოდაბუნებში.

დროთა მსვლელობაში მიშა არც წიგნს ივიწყებდა, შრომობდა დაუღალავად, უმაღლესი განათლების მიღების სურვილს კი სათუთად ატარებდა. იგი სურამის კოლმეურნეობის ახალგაზრდობის სული და გული, არაერთი პატრიოტული საქმის ინიციატორი და ორგანიზატორი იყო.

1958 წელს მიშა ქურდაძეს ნანატრი აუხდა, წარმატებით ჩააბარა მისაღები გამოცდები სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე.

ბეჯითმა და ნიჭიერმა ყმაწვილმა იმთავითვე ამხანაგების სიყვარული და პროფესორ-მასწავლებელთა ყურადღება დაიმსახურა. ენერგიული ახალგაზრდა ჯერ ფაკულტეტის კომკავშირის ბიუროს წევრად აირჩიეს, შემდეგ ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს მდივნად.

მიშა უნივერსიტეტში საზოგადოებრივ საქმიანობასთან ერთად სამეცნიერო მუშაობის წვრთნასაც გადის. იგი ფაკულტეტზე სისხლის სამართლის სტუდენტთა სამეცნიერო წრის ხელმძღვანელია. აქტიურმა და ბეჯითმა სტუდენტმა ი. ჯავახიშვილის სახელობის სტიპენდიაც დაიმსახურა.

როგორც ყოველთვის, ამ ზაფხულზეც, არდადეგების პერიოდში, მომავალმა იურისტმა აღმზრდელ კოლმეურნეობას მიაშურა და კვლავ ხალისით მიუჯდა კომბაინის საჭეს. მან 120 ჰექტარზე აიღო თავთავიანი კულტურების მოსავალი. ყოველდღიურად 8-ის ნაცვლად 10—12 ჰექტარზე იღებდა პურეულს.

შესვენების დროს მიშა ხალისით ესაუბრებოდა თანატოლებს და თანამოსაქმეთ მათთვის საინტერესო საკითხებზე. მან კოლმეურნეთა თხოვნით კოლმეურნეობის სხვადასხვა უბნებში წაიკითხა რამდენიმე ლექცია თემაზე — „სისხლის სამართლის ახალი კოდექსის თავისებურებანი“. ამ ლექციებს კოლმეურნე მოსახლეობა დიდი ინტერესით ისმენდა.

ვუსურვოთ ბეჯით ჭაბუკს წარმატება სწავლასა და შრომაში.

რ. ცერცვაძე

სამეცნიერო ფოლკლორულ ექსპედიციაში

ქართული საბჭოთა ფოლკლორისტული სკოლა, რომელიც, დიდი რუსი მეცნიერის ვ. ჟირმუნსკის თქმით, ერთ-ერთი უძლიერესი სკოლაა კავშირში, ფართოდ იკვლევს და სისტემატურად კრებს ჩვენს უძველესსა და უმდიდრეს ხალხურ შემოქმედებას.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი ჩვენს უნივერსიტეტთან ერთად ხშირად აწყობს სამეცნიერო ფოლკლორულ ექსპედიციებს საქართველოს ამა თუ იმ კუთხეში. ამათგან ყველაზე გრანდიოზული იყო წელს მოწყობილი ლაშქრობა ქართული ფოლკლორის შესასწავლად, რომლის ინიციატორიც გახლდათ ჩვენი სახალხო პოეტი, აკადემიკოსი გიორგი ლეონიძე.

აკადემიის მეცნიერ-თანამშრომლებთან ერთად სამეცნიერო ფოლკლორულ ექსპედიციებში მონაწილეობა მიიღო ჩვენი უნივერსიტეტის ორმოცზე მეტმა სტუდენტმა, რომელთაც უნივერსიტეტში უკვე მოსმენილი ჰქონდათ ლექციები ფოლკლორის კურსისა და გავლილი ჰქონდათ სპეცსემინარიც.

ექსპედიცია გაიყო სამ ნაწილად: კახეთის ექსპედიცია (ხელმძღვან. პროფ. მიხ. ჩიქოვანი) ქართლის ექსპედიცია (ხელმძღვანელი მეცნ. კანდიდატი ა. ცანავა), იმერეთის ექსპედიცია (ხელმძღ. ჯ. ბარდაველიძე, გ. ბარნოვი). ამათგან მე მუშაობა მიხდებოდა იმერეთის ექსპედიციაში.

ჩვენი ექსპედიცია პირველად ზესტაფონის რაიონს ეწვია. მოკლე დროში ბევრის გაკეთება რომ მოგვესწრო, ამ მიზნით სამ ჯგუფად გავიყავით, თვითეულში შვიდ-შვიდი კაცით. პირველად სამუშაოდ ავირჩიეთ სოფლები — პირველი სვირი, მეორე სვირი და კვალითი.

კვალითისაკენ რომ წავედით, გზაში ჩვენს მანქანაზე ადგილი დავუთმეთ ზესტაფონიდან მომავალ კვალითელ ქალებს.

— საიდან ხართ, შვილო, თქვენ?

— თბილისიდან.

— რაძახა მადანს ეძებთ, ხომ?

— მადანს ვეძებთ, მაგრამ არა მიწაში, არამედ ხალხში.

— აი, რაფერ ახლა?!

— ჩვენ თქვენ სოფელში ზღაპრებს, ლექსებს, შელოცვებს ჩავიწერთ.

— ი, რაში გამოგადგებათ მერე ზღაპარი?

— ჩვენ მას დავბეჭდავთ და გამოვცემთ წიგნად. კი მაგრამ, ეგებ არ არიან თქვენთან ზღაპრის მცოდნენი?

— რავა არა, სიკო ხუსკივაძე, ნინო მარაქველიძე, დათიკო კეკნაძე, ვანო ქლენტი, პრეკოსი ხუსკივაძე, პეტრე შარვაძე... ერთმანეთს არ აცლიან დედაკაცები.

ჩვენ გახარებული ვართ, ჯერ სოფელში არ ჩავსულვართ და უკვე რამდენი მთქმელი გვყავს. ყველაზე ძნელი ხომ მთქმელის აღმოჩენაა.

უკვე კვალითში ვართ, რომელიც მომხიბლავია თავისი სილამაზით. სოფელში ჩვენი მეგზურობა მშობლიური ლიტერატურის ფრიად განსწავლულმა მასწავლებელმა სერგო გუნცაძემ იკისრა, რომელმაც ფასდაუდებელი სამსახური გაგვიწია. ტკბილად იგონებს იგი უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდს. თავისი მასწავლებლების — კორნელი კეკელიძის, ალექსანდრე ბარამიძის, მიხეილ ზანდუკელის, ქსენია სიხარულიძის ლექციებს...

ჯერ კრეკალას მთაზე აგვიყვანა, „ნაციხვარს“ რომ ეძახიან. სოფლის შუაგულში არის ეს მთა. ახლა აქ ციხის ნანგრევებია. მასში თურმე სოფლის დარაჯი სახლობდა, რომელიც ქებედობას ზარის გრიალით ატყობინებდა ხალხს. ეს საკმაოდ ამაღლებული ადგილია, საიდანაც მოჩანს იმერეთის პანორამა. თითქმის ყველას ერთად გვაგონდება ჩვენი დიდი მხატვრის დავით კაკაბაძის „იმერეთი“.

მაშ, დავიწყოთ ჩვენი საქმე.

— მე დათიკო კეკნაძესთან წავალ...

— მე ნინო მარაქველიძესთან...

— ვანო ქლენტი ჩემია,—მიისაკუთრა ვილაცამ ეს ჯერ კიდევ სრულებით უცნობი იმერელი კაცი. ჩვენ სიკო ხუსკივაძესთან წავედით.

ზვარში ვნახეთ. ოთხმოც წელს იყო მიღწეული. თითქოს მიწა რომ მეტად იგრძნოსო, ფეხშიშველა იდგა. თვალები საოცრად ლურჯი აქვს. თავზე ვენახის ლერწისაგან გაკეთებული საჩრდილობელი ეხურა. ასოციაციები ვაჟთან გარბიან...

— ერთ საქმეზე მოვედით, სიკო ბიძია!

— ორზე იყოს, შე კაცო!

მისვლის მიზეზი ვუთხარით.

— არაფერი არ ვიცი მაგისთანა, — ცივი წყალი გადმგვასხა უცებ. შევცდით. ასე პირდაპირ არ უნდა დაგვეწყო. რამდენი არ დაგვარიგეს, მთქმელს პირდაპირ კი არ უნდა ეცა, ზღაპარი მომიყევიო, არამედ ცოცხალ საუბარში უნდა ჩაითრიო და აალაპარაკო. ნაგვიანევი იყო, მაგრამ მაინც არ წამოვსულვართ. ცხოვრებაზე და დროებაზე ჩამოვარდა ლაპარაკი. ცვალებადია-მეთქი დროება, ვუთხარი მოხუცს.

გაავდარდება ,ნიაღვარი ატყდება,
წმინდა წყაროში გადავარდება.
გადიდარებს, ნიაღვარი ჩაივლის
და წყარო წყაროდ დარჩება.

მოგვიგო წყნარად მოხუცმა.

ჩვენ გაკვირვებული და აღტაცებული ვართ. ჩვენ მივაგენით სრულიად უცნობ ხალხურ ლექსს, რომელსაც შემდგომ „დროის ტრიალი“ ვუწოდეთ. აქ ცხოვრება წმინდა წყაროსთანაა შედარებული, რომელსაც ხშირად მოვარდნილი ნიაღვარი — ჟამთა ცვლა — ამღვრევს, მაგრამ ნიაღვარი დროებითია. იგი მიდის, ცხოვრება — წმინდა წყარო — კი იწმინდება და ისევ თავის ძალაში რჩება.

სახლში შევიდა მასპინძელი და ლომნატეხი ხმალი გამოიტანა. ფოლადის წრთობის იშვიათი ნიმუშია. წარწერას დავხედეთ. სპარსელების ნახელავი იყო. დიასახლისი გავიცანით.

— „ყოფილი ყაჩი ვარ. ყველა დროში ვარო ნამყოფი. ეს ქალი მოტაცებული მყავს. ქალი ნებით რომ მოგყვება, ის კი არაა მოტაცებაო“, — ღიმილით ამბობს მასპინძელი. რო-

(დასასრ. IV გვ.)

გივი ბერაია

ღ ა მ ი თ

ო, მაქვს სამშობლო ისე ლამაზი,
ამაღამ მთვარეც ისე ანაზებს! —
თრთოლვა აგიტანს, —
განცდით აგავსებს
ლხენით აგავსებს
ეს სილამაზე!...

დგანან სახლები.
სახლებში სძინავთ
და გათენებას მშვიდად ელიან...
იძინონ მშვიდად,
გათენდეს მშვიდად!..
ო, ომზე ფიქრიც საშინელია!..

ლაშქრობა მოსავლის ასაღებად

დღეს დილით არაჩვეულებრივად ადრე ახმიანდა უნივერსიტეტის ეზო, 6 საათზე აქ 1500-ზე მეტმა სტუდენტმა მოიყარა თავი. ისინი თავიანთი პროფესორ-მასწავლებლების ხელმძღვანელობით მარნეულში მიემგზავრებიან საკოლმეურნეო ფართობებზე სიმინდის უხვი მოსავლის ასაღებად. აქ არიან მომავალი ფილოლოგები, ისტორიკოსები, ეკონომისტები, მათემატიკოსები, ფიზიკოსები, იურისტები. არცერთი ფაკულტეტი არაა დარჩენილი, რომ წარმოდგენილი არ იყოს თავისი კოლექტივით.

აი, მანქანების მწკრივი დაიძრა ადგილიდან. მშვენიერი სანახავია ეს ჩვენი ახალგაზრდობა, უხვი მოსავლის ასაღებად ლაშქრობას რომ აწყობს რაიონში.

სტუდენტებს განზრახული აქვთ, რამდენსამე დღეს იმუშაონ მოსავლის აღებაზე. მათი შრომითი საქმიანობის შესახებ მასალები გამოქვეყნდება ჩვენი გაზეთის შემდეგ ნომერში.

სტუდენტები აშენებენ

— მშენებლობა მთავრდება, მისი საექსპლოტაციოდ გადაცემა მოხდება ოქტომბრის შუა რიცხვებში, — ამბობს უნივერსიტეტის სტუდენტთა საერთო საცხოვრებლის მშენებლობის უფროსი ინჟინერი ზ. ოჩიგავა.

მართლაც კარგი საერთო საცხოვრებელი ექნებათ ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტებს. საკმარისია ითქვას, რომ მისი ექვსი სართული 400 სტუდენტზე მეტს დააბინავებს.

რომელ სტუდენტს არ ესიამოვნება აქ ცხოვრება და თანაც ცხოვრება იმ ოთახებში, რომლის მშენებლობაზე მასაც უდევს წილი.

სწორედ ამის ხალისით არიან აღსავსენი ეკონომიური, გეოგრაფია-გეოლოგიის, ფილოლოგიის ფაკულტეტების სტუდენტები, რომლებიც ყოველ დილით გამოდიან სამუშაოდ. საქმის მწარმოებელი ანაწილებს მათ სხვადასხვა სამუშაო უბნებზე.

სტუდენტები ორ ცვლაში მუშაობენ. დილით მუშაობა ეკონომიური ფაკულტეტის სტუდენტებს ევალებათ, საღამოთი კი მათ გეოგრაფია-გეოლოგიისა და ფილოლოგიის ფაკულტეტების სტუდენტები სცვლიან.

ეტყობა ამ კვირაშიც კარგად უმუშავიათ სტუდენტებს. აბა სიტყვაძუნწი ინჟინერი ტყუილუბრალოდ მათზე კარგს არ იტყოდა. გიხარია, როცა მას უსმენ, იგი კი ამაყად ასახელებს მოწინავე მუშა სტუდენტებს ვ. დარსაველიძეს, შ. წიკლაურს, ზ. ქარჩხაძეს, ზ. ქორიძეს, თ. მოლაშვილს, რ. ხვედელიძეს, შ. ვეულაძ, ფ. კვირიკაშვილს, ა. ქალდანს, გ. სალუქვაძეს, დ. კობაიძეს და სხვებს, რომლებმაც ძალა და ენერგია არ დაზოგეს მშენებლობაზე.

რ. ცერცვაძე

სკკპ ცენტრალური კომიტეტი, საბჭოთა მთავრობა და პირადად ამხ. ნ. ს. ხრუშჩოვი უდიდეს მზრუნველობას იჩენენ უმაღლესი განათლების დაუსწრებელი და საღამოს დასწრებული სწავლების ხაზით წარმართვის თვალსაზრისით. ამ დიდ სახელმწიფოებრივ მიზანს ემსახურება უნივერსიტეტში არსებული დაუსწრებელი სწავლების განყოფილება, რომელიც 5 ფაკულტეტს მოიცავს (ფილოლოგიური, იურიდიული, ეკონომიური, ისტორიული, მექანიკა-მათემატიკის). ამჟამად უნივერსიტეტში დაუსწრებლად ეუფლება მეცნიერების საფუძვლებს თბილისისა და რესპუბლიკის რაიონების წარმოება-დაწესებულებებში მომუშავე 3000-ზე მეტი კაცი.

გადაჭრით გავაუმჯობესოთ დაუსწრებელ სტუდენტებთან მუშაობა

უნივერსიტეტის პრორექტორმა დაუსწრებელი სწავლების დარგში პროფ. ნ. ქოიავამ ჩვენთან საუბარში ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ უნივერსიტეტის რექტორატი, პარტიული კომიტეტი, დეკანატები და ფაკულტეტების პარტიული ორგანიზაციები თავიანთი მუშაობის ერთ-ერთ მთავარ უბნად მიიჩნევენ წარმოებიდან მოუწყვეტლივ მოსწავლე სტუდენტებთან მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების საქმეს. გასულ სასწავლო წელს სერიოზული მუშაობა იქნა ჩატარებული დაუსწრებელ სტუდენტებთან მუშაობის გაუმჯობესების თვალსაზრისით. ისინი უზრუნველყოფილი იყვნენ სასწავლო პროგრამებითა და მეთოდური მითითებებით, რომელთა დროულად მომზადება-გამოცემისათვის დიდი მუშაობა ჩაატარეს ეკონომიური, ისტორიისა და სხვა ფაკულტეტების კათედრებმა, აგრეთვე უნივერსიტეტის სტამბა-გამომცემლობამ.

დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტებთან ლექცია-სემინარების ჩასატარებლად გამოყოფილი იყვნენ მაღალკვალიფიციური პროფესორ-მასწავლებლები; გაუმჯობესდა სტუდენტებთან პრაქტიკულ-ლაბორატორიული მუშაობა და ა. შ. მაგრამ ყველაფერი ეს, რაც გაკეთდა, სრულებითაც არაა საკმარისი. გვაქვს სერიოზული ნაკლოვანებანიც. ის ფაქტი, რომ საზაფხულო სესიების შედეგად დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტთა აკადემიური მოსწრება მხოლოდ 23,08%-ს შეადგენდა, იმაზე მიგვითითებს, რომ ამ მიმართულებით მუშაობა გადაჭრით უნდა გაუმჯობესდეს.

დაუსწრებელ სტუდენტებთან მუშაობის ორგანიზებულად ჩატარების საქმეში რამდენადმე ხელისშემშლელ მიზეზს წარმოადგენს შენობის სივიწროვე; აუდიტორიების სიმცირის გამო რიგი ფაკულტეტებისა იძულებული არიან ლექციებსა და სესიებზე დაუსწრებელი სტუდენტები გამოიძახონ არა ერთად, არამედ ცალკეული კურსების მიხედვით — ნაკადებად, რაც ართულებს მათთან ნორმალურ მუშაობას. დაუსწრებელი სწავლებისათვის მთავარი ხელშემშლელი პირობათაგანია ქართულ ენაზე სახელმძღვანელოების სიმცირე.

როგორც ცნობილია, გამოცდების პერიოდში ყველაზე მეტი სტუდენტი იჭრება უმაღლეს მათემატიკაში და ეს საგსებით გასაგებია: შემჭიდროებულ ვადებში, მხოლოდ მიმოხილვით ლექციებზე დაყრდნობით, სახელმძღვანელოს გარეშე ამ საგნის მომზადება და ჩაბარება, რა თქმა უნდა, სტუდენტს ძნელი ამოცანის წინაშე აყენებს. მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტი მხოლოდ ახლა ამზადებს დასაბეჭდად სათანადო სახელმძღვანელოს. ხაზი უნდა გაესვას იმ გარემოებას, რომ გასულ სასწავლო წელს იყო შემთხვევები როგორც სტუდენტების მხრივ საკონტროლო სამუშაოების დაგვიანებით წარმოდგენისა, აგრეთვე რიგ კათედრებზე მათი რეცენზირების მოუთმენლად გაჭიანურებისა.

წარმოებიდან მოუწყვეტლივ მოსწავლე სტუდენტებთან მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების თვალსაზრისით უნივერსიტეტის რექტორატი პარტიულ კომიტეტთან ერთად მიზნად ისახავს მიმდინარე სასწავლო წელს გაატაროს მთელი რიგი ნაყოფიერი ღონისძიებანი. გათვალისწინებულია სასწავლო-საკონტროლო პუნქტების მოკლე დროში გახსნა თბილისსა და ქუთაისში. ამ მხრივ უკვე გადაიდგა პირველი პრაქტიკული ნაბიჯები — ქუთაისში მოგვარებულია ბინის საკითხი, ამასთანავე, ზემდგომი ორგანოების მიერ გაცემულია სათანადო მითითება იმის შესახებ, რომ დაუსწრებელმა სტუდენტებმა დაუბრკოლებლად ისარგებლონ ქუთაისის ა. წულუკიძის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის ბიბლიოთეკით, ლაბორატორიებითა და სასწავლო კაბინეტებით. თბილისის სასწავლო-საკონტროლო პუნქტის სტუდენტები კი სათანადო შენობის გამოყოფამდე იმუშავებენ უნივერსიტეტის V კორპუსში.

მეცადინეობა სასწავლო-საკონტროლო პუნქტებში, რომელთაც ხელმძღვანელობას გაუწევენ შესაბამისი ფაკულტეტების დეკანატები, იწარმოებს სათანადო ცხრილის მიხედვით სისტემატურად, კვირაში 2—3-ჯერ, ხოლო საგამოცდო სესიები ჩატარდება იანვარსა და ივლისში. ამ ღონისძიების გატარების შედეგად, ჯერ ერთი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება წარმოებასთან სწავლების დაკავშირების საქმე და, მეორეც, დაუსწრებელ სტუდენტებთან მუშაობა თვალსაჩინოდ დაუახლოვდება სტაციონალური სწავლების ფორმასაც.

განზრახულია აგრეთვე ეკონომიური ფაკულტეტის ბიბლიოთეკის ბაზაზე შეიქმნას დაუსწრებელი სტუდენტებისათვის სპეციალური საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკა, რომელიც სათანადო სახელმძღვანელოების გაგზავნით ადგილებზე დაეხმარება დაუსწრებლად მოსწავლე სტუდენტებს.

მუშაობის პრაქტიკამ დაგვანახვა აგრეთვე, რომ სათანადო ცვლილებებს მოითხოვს საკონტროლო სამუშაოების დაგეგმვისა და შესრულების წესიც. ამ მიზნით განზრახულია, რიგ საგნებში და სპეციალობებზე წერითი საკონტროლო სამუშაოები შეიცვალოს ზეპირი ჩათვლებით, რაც უთუოდ ხელს შეუწყობს სწავლების ხარისხის შემდგომ ამაღლებას.

აღსანიშნავია, რომ რექტორის ბრძანების თანახმად უნივერსიტეტის მაშტაბით შედგენილია დაუსწრებელი სტუდენტებისათვის სახელმძღვანელო წიგნების საგამომცემლო გეგმა. უახლოეს წლებში სტუდენტები ქართულ ენაზე მიიღებენ პროფ. ა. ფანცხავას ლექციების კურსს პოლიტიკურ ეკონომიაში, პროფ. ა. ინწკირველის მიერ შედგენილ სახელმძღვანელოს — საბუღალტრო აღრიცხვის თეორიაში, დოც. შ. ბერაძის — სტატისტიკის ზოგად თეორიას. ავტორთა კოლექტივის მიერ შედგენილ დამხმარე სახელმძღვანელოებს სოციალიზმის პოლიტიკური ეკონომიისა და ვაჭრობის ეკონომიკის საკითხებზე, ასევე პროფ. ნ. ქოიავას რედაქციით გამოვა პროფ. ვ. ჩანტლაძის მიერ თარგმნილი ალახვერდოვისა და ლიუბიმოვის სახელმძღვანელო — „სსრ კავშირის ფინანსები“ და ა. შ.

აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობის მიერ გატარებულ იქნა აგრეთვე რიგი ღონისძიებანი დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტთა შორის წესრიგის განმტკიცებისა და ცალკეულ წარმოებაში მათი მუშაობის მეტი ორგანიზებულობით წარმართვის მიზნით. უნივერსიტეტის რექტორატმა სპეციალური მიმართვები დაუგზავნა წარმოება-დაწესებულებების ხელმძღვანელებს თხოვნით, რათა მათ მეტი კონტროლი და დახმარება გაუწიონ დაუსწრებელ სწავლებაში ჩაბმულ სტუდენტებს. დაუსწრებელ სტუდენტთა სწავლების შემდგომი გაუმჯობესების თვალსაზრისით საჭიროდ იქნა აგრეთვე მიჩნეული აკადემიური ჯგუფის შექმნა თვითეულ იმ წარმოება-დაწესებულებაში, სადაც რამდენიმე სტუდენტი მუშაობს. სპეციალური მიმართვით მკაცრად დაევალათ დაუსწრებელ სტუდენტებს ზუსტად დაიცვან საკურსო და საკონტროლო შრომების წარმოდგენის არსებული გრაფიკი. წინააღმდეგ შემთხვევაში სტუდენტი არ იქნება დაშვებული საგამოცდო სესიაზე და ა. შ.

დაუსწრებელი სწავლება უმაღლესი განათლების სპეციალისტთა მომზადების ერთი ძირითადი ფორმაა. ამიტომ უნივერსიტეტის სათანადო ფაკულტეტების დეკანატები, პარტიული ბიუროები და ყველა პროფესორ-მასწავლებელი მხარში უნდა ამოუდგნენ უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობას ამ მხრივ მუშაობის გადაჭრით გაუმჯობესებისათვის.

დოც. **ზაქარია შველიძე**

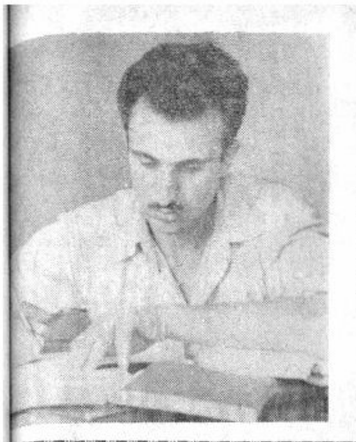

სურათზე: ისტორიის ფაკულტეტის IV კურსის ფრიადოსანი სტუდენტი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სტიპენდიატი ნოდარ ზაქარიაძე სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზში ამზადებს ეთნოგრაფიის სპეცკურსის სემინარს.

ფოტო ლ. ჟილაშვილისა.

პირველკურსელების თვალით

...ა და გოგი ბიძაშვი- ...ბი არიან, ისინი ...ნიერებას ერთად მო-...ნენ, ერთად გაი-...დნენ. საშუალო სკო-... ერთად დაამთავ-... და წარმატებით... სწავლის სურვი-... ადრე ჩაუვარდათ ...ში. სტაჟის მოპო-...სთვის მშობლიურ ...მეურნეობაში სამი ...წადიც ერთმანეთის ...რდამხარ იმუშავეს. ...მაგარმა ჭაბუკებმა სა-...ელოს შორეულ რაი-...ში, მწვანით მოსილი ...ს ძირას მდებარე ...ელ მეხურში შრო-...მოყვარე ახალგაზრ-...ბას სახელი დაიგდეს, ...ვი გაიმაგრეს, კუნ-...ბი გაიწვრთნეს, ჯა-... გაიათკეცეს, ცხოვ-...ბაში ღრმად ჩაიხე-..., სწავლის წადილი ... ჩაიკირეს გულში ... საშუალო სკოლის ...დკურსდამთ ა ვ რ ე-...ებთან შედარებით ... შეგნება-გამოცდი-...ით შეიარაღებულნი, ...თცნობიერებულნი ი ...ბემოვნება ამაღლე-... მოვიდნენ უნი-...სიტეტში. წიგნებთან ...ეუ მეგობრობამ ჩი-...ელი ნაყოფი გამო-... მისაღებ გამოც-...ზე არ გაჭირვებიათ. ...ება აიხდინეს და ...ვენტები გახდნენ: ... ყოველთვის ერ-... დადიან. ნუ გაგი-...დებათ: ერთ გან-...ლებაზე სწავლობენ. ...ნიერების დიდ ტა-... ყოფნის პირველი ... კვირა მის ძირ-...ვიან გაცნობას მოან-...ეს, გულდასმით დაა-...ლიერეს წიგნებით ...არი ბიბლიოთეკე-... ქერმაღალი სამკი-...ლოები, ნათელი აუ-...ორიები, მზით სავსე ...ეტები, კეთილმოწ-...ლი სპორტული დარ-...ზი. უნივერსიტეტის ...ბაღის არცერთი ...ე-კუნჭულიც არ და-...ეს თვალგადაუვლე-... იმას ნუ იფიქრებთ, ... მარტო ცნობისმო-...ული ჟინის დასაკმა-...ლებლად გააკეთეს ... არა, მათ ღრმად ... შეგნებული, რომ ... უფრო კარგად ... მებრძოლმა ბრძო-... ველის ადგილმდე-...ობა, საბრძოლო ვი-...ება, უფრო იოლად ... მეტი წარმატებით ...ვის, ადვილად ალ-... გამარჯვებას.

...ალბედა სტუდენტი-...ეს გამოსადეგი და ...რო ასეთი რეიდის ...ეგ მეგობრებმა ... მოითათბირეს: მო-... კიდევ მოვაწყოთ ...ენიმეწუთიანი მოგ-...ზაურობა, მაგრამ სულ ... მხრივ და სხვა ...ით, ამჯერად მეტი, ...ული ყურადღება გამოვიჩინოთ და თვალი გადავავლოთ სტუდენტ ახალგაზრდობას, რომლის წიაღში ჩვენ დღეიდან ვისწავლით, ვიშრომებთ და ვიცხოვრებთ. მართლაც წამითაც არ დააყოვნეს და შეუდგნენ განზრახულის შესრულებას.

პირველი კორპუსის შესასვლელთან შედგნენ და რას ხედავენ: უნივერსიტეტის წინ, სიმბოლურ, შუქნაფრქვევ ალმართზე ნელა მოიიწევა ბიჭურად თმებშეკრეჭილი, გამხდარი ქალიშვილი. ნემსივით წვრილქუსლებიანი ტუფლები აცვია, მზით გარუჯულ ყელზე ბრჭყვიალა მძივი ჩამოუკიდია, მისი ბოლო ჭვრით მთავრდება და გულ-მკერდის უბეში აქვს ჩაცურებული. ყველაზე დიდი უსიამოვნების მომგვრელი მაინც უშნოდ და სიმრგვალეში უზომოდ გაშლილი კაბაა.

— გია, ძალიან ულამაზოა, არა? — ჰკითხა გოგიმ მეგობარს და პასუხისათვის არ დაუცდია, თვითონ განაგრძო: — თავისი ორგანიზმის აღნაგობის შესაფერისად რომ ჩაეცვა, უფრო მოხდენილი იქნებოდა.

ამასობაში ქალიშვილი თვალს მიეფარა. მეგობრებმა გზა განაგრძეს. მეორე სართულზე ასასვლელი კიბის თეთრ საფეხურს დინჯად აუყვნენ. მალე საკმაოდ მაღალმა ჭაბუკმა გაუარა გვერდით.

— გოგი, ხედავ ამ ბიჭს ზებრასავით ჭრელი პერანგი რომ აცვია, რა საშინლად ვიწრო ტოტებიან შარვალში გამოძვრებულა. ნამდვილად პირველი ხარისხის „სტილიაგაა". ზრდა დაუმთავრებია და ჩაცმა-დახურვა როგორ უნდა, ვერ უსწავლია. ეს, სავალალოა.

— იმას შეხედე, იმას, რას ხედავს ჩემი თვალი! — წამოიძახა უცებ გოგიმ, — გიას სიტყვა შეაწყვეტინა და დერეფანში მომავალ მსუქან, ჯანსაღ ხორც-ფერიან ქალიშვილზე მიუთითა. მას შუბლი სულ არ უჩანდა. ვერც შევატყობდით, ჰქონდა თუ არა ის. გიშრისფერი, სქელი თმა წარბებამდე ფარავდა. ძალიან უმახინჯებდა საკმაოდ ლამაზ სახეს.

— აი, ვისზე შეიძლება ითქვას უშუბლო, მაგრამ, უფრო საინტერესო მაინც ის არის, ყრია თუ არა უჩინარ შუბლს იქით რამე. ვაი თუ იქაც სიცარიელეა — განაგრძო გოგიმ და თვალის დახამხამებაში სხვა მხრისკენ გაიშვირა ხელი. ქურციკივით მორბოდა დერეფანში ზორბა ქერათმიანი ქალიშვილი. ალბათ ხეივანში ეგონა თავი. გახამებული კაბა მაქსიმალურად გაებერა. ცოტა მოშორებით მაღალი, სქელ მხარბეჭიანი ჭაბუკი მოალაჯებდა. მარჯვენა ხელის შუა თითზე ვერცხლისფერი ბეჭედი ეკეთა.

— გოგი, მე მეგონა მარტო ქალები იკეთებდნენ ბეჭედს, გასაკვირია, არა? რა ვაჟკაცის საქმეა ქალის სამკაული. რატომ არ რცხვენია, ა? — ძლივს დაამთავრა გიამ სათქმელი, რომ მათი ყურადღება 105-ე აუდიტორიის შესასვლელთან მდგარმა ქალიშვილმა მიიპყრო, გულმკერდ ნახევრადშიშველს ილლიაც შიშველი უჩანდა, პირში ორი თითი ჩაეწყო და სიამოვნებით უსტვენდა. გამომეტყველებაში ემჩნეოდა, თავი უღრან, დაბურულ ტყეში ეგონა. ახლოს, ფანჯრის რაფასთან მდგარ ახალგაზრდას კი პერანგი თითქმის ჭიპამდე გაეღეღა, ბალნიანი მკერდი გამოჩინა და თავს ჩინებულად გრძნობდა. ნამდვილად არასასიამოვნო შესახედავი იყო.

— გია, ჩვენ სულ ცუდად, უგემოვნოდ და არასასიამოვნოდ ჩაცმულ-მორთული ფიგურები ჩავიხატეთ. ხალხი ხომ იფიქრებს, უნივერსიტეტში მხოლოდ ფუქსავატი ახალგაზრდობა ყოფილაო. ეს კი სინამდვილეს მოკლებული იქნება, მოდი კარგებზეც ვთქვათ ორიოდე სიტყვა.

—მართალი ხარ, გოგი, მაგრამ ვინ არ იცის ის ამბავი, რომ უნივერსიტეტის ახალგაზრდობის ძირითადი ნაწილი ჯანსაღი, კარგი, შრომისმოყვარე და სწავლაში წარჩინებულია, მოწინავეა. განა უკეთესი არ იქნება, ის რამდენიმე, თითზე დასათვლელი მოდასგადაყოლილიც არ გვერიოს! მაშინ ლაპარაკიც ზედმეტი იქნებოდა ზომასგადაცილებულ სიშიშვლეზე, მავნე, ყოველგვარ საფუძველს-მოკლებულ პრანჭვა-გრეხასა და გადაჭარბებულ მოდურობაზეც.

გიამ საათს დახედა. უკვე დრო იყო აუდიტორიისკენ აელოთ გეზი. მალე ლექცია უნდა დაწყებულიყო.

შ. გულუა,
ჟურნალისტიკის განყოფილების III კურსის სტუდენტი.

მოსკოვური შთაბეჭდილებანი

საკუთარი თვალით ლანახული ქვეყანა გაცილებით უფრო დიდია და „ენციკლოპედიური", ვიდრე წიგნებიდან გამოტანჯული. მოგზაურობის წყურვილი ცოდნის შეძენის დაუოკებელი წყურვილია, უპირველეს ყოვლისა.

ერთი დაკვირვებული კაცი გვეუბნებოდა: ჩვენ ერთ რამეს მიგვაჩნია ბერლინს, პრაღას, ვარშავას თუ ბელგრადს გამგზავრება, რადგან ეს რამდენადმე მაინც პრობლემაა, ხოლო მოსკოვი, ლენინგრადი თუ კიევი, — ესენი უკვე შინ არიან. ეს „შინ" შეუსწავლელი გვრჩება და ქვეყნების მოვლის სურვილს მთელი სიცოცხლის მანძილზე უცხოეთის ერთი ან ორიოდ-სამიოდე საგზურით ვიფარგლავთ.

მართლაც, რომ დამაფიქრებელია!

ჩვენ, რატომღაც, ვერ ვამჩნევთ პარიზელების, ბერლინელების, ლონდონელების თავქუდმოგლეჯილ ტურისტულ „შემოსევას" ლენინგრადში, მოსკოვში, კიევში, თბილისში... მსოფლიო მოუვლია, საზღვარგარეთ ნამყოფია, — ხშირად ვამბობთ ჩვენ და პროვინციულად გაკვირვებულ-გაოცებულნი შევყურებთ პერსონებს, რომლებსაც ორიოდე კვირა ბერლინის ავტობუსში გაუტარებიათ, მაგრამ ვერ უგრძვნიათ, რომ „შინ", უკვდავების გვერდით ეძინათ: სვანეთის ლეგენდებითა და დევებით აბრიალებულ მთებს, ფშავ-ხევსურეთის სწორუპოვარ პოეტურ სულს, არაგვის ატეხილ ჭალებს, ვარძიასა და ანანურს, ციხე-კოშკებსა და გამოქვაბულებს, წიგნსაცავებსა და საფლავებს წიგნებში თუ ამოიკითხავენ.

...მოსკოვში ჩვენი ეს გამგზავრება სასწავლო-ექსკურსიული ხასიათისა იყო. ჟურნალისტიკის კათედრა ყოველწლიურად აძლევდა საშუალებას თავის კურსდამთავრებულებს გაცნობოდნენ გაზეთ „პრავდის" რედაქციის მუშაობასა და მის გამომცემლობას ადგილზე, მოსკოვში.

წლევანდელ ჯგუფს შეადგენდნენ ჟურნალისტიკის სტუდენტთა სამეცნიერო წრის აქტიური წევრები. ჟურნალისტიკის კათედრამ გადადგა კარგი ნაბიჯი: რედაქციაში პრაქტიკაზე გაგზავნის მხოლოდ სამეცნიერო წრის მოწინავე წევრები. ეს დიდად გაზრდის სტუდენტთა ინტერესს სამეცნიერო წრის მუშაობისადმი. ამ ინტერესს გაზრდის ისიც, რომ ამ ჯგუფში ხვდებიან როგორც დამამთავრებელი კურსის სტუდენტები, ასევე დაბალკურსელებიც.

პრაქტიკის ხელმძღვანელებმა — ჩვენი უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების სასწავლო-პოლიგრაფიული ლაბორატორიის გამგემ ი. მჭედლიშვილმა და ლაბორანტმა ლ. კაცილაძემ ყველაფერი გააკეთეს იმისათვის, რომ პრაქტიკა მაღალ დონეზე ჩაგვეტარებინა.

მოსკოვში ვიმყოფებოდით 9-დან 23 ივლისამდე.

ვესაუბრეთ „პრავდის" პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილეს ამხ. ა. ზემცოვს, მივიღეთ და უაღრესად საინტერესო საუბარი ჩაგვიტარა „პრავდის" პარტიული ცხოვრების განყოფილების გამგის მოადგილემ ლუბოვ ეფრემის ასულმა პიშენინამ. ამ, ენერგიით სავსე, მოუსვენარი ხასიათის ქალს ჟურნალისტური მოღვაწეობის 28 წლის გამოცდილება აქვს.

14 ივლისს მიგვიღო „პრავდის" ლიტერატურისა და ხელოვნების განყოფილების უცხოეთის ლიტერატურის კონსულტანტმა ი. გოლიკმა. დავათვალიერეთ „პრავდის" გამომცემლობის კომბინატი. კომბინატის უფროსმა ტექნოლოგ-მხატვარმა დ. პიპოვაროვმა თვითონ დაგვატარა საამქროები და გაგვაცნო სხვადასხვა წესით ჟურნალ-გაზეთების ბეჭდვის უახლესი ხერხები.

ლომონოსოვის სახელობის მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი მოთავსებულია უნივერსიტეტის ძველ შენობაში. ფაკულტეტის დეკანმა პროფესორმა ე. ხუდიაკოვმა გაგვაცნო მომავალი ჟურნალისტების საქმიანობა, დავათვალიერეთ სასწავლო-პოლიგრაფიული ლაბორატორია, პრესის კაბინეტი, ბოლშევიკური პრესის ისტორიის კაბინეტი, რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიის კაბინეტი ბიბლიოთეკითურთ. აქვე აგრეთვე ფოტო-ლაბორატორია და ხმის ჩამწერი კაბინეტი, რომელთა დათვალიერება ვერ მოვახერხეთ თანამშრომელთა შვებულებაში ყოფნის გამო.

ჩვენმა ჯგუფმა დაათვალიერა მოსკოვის უნივერსიტეტის მთავარი კორპუსები ლენინის მთებზე.

„კომსომოლსკაია პრავდის" რედაქციის პასუხისმგებელმა მდივანმა ა. სტაროდუბმა გაგვაცნო გაზეთის მუშაობის ხასიათი.

ამ სასწავლო ღონისძიებებს შორის გვქონდა შუალედები, რომელთაც ვიყენებდით ქალაქ მოსკოვისა და მისი გარეუბნების ღირსშესანიშნავი და ისტორიული ადგილების დასათვალიერებლად.

მერე რამდენი რამეა სანახავი მოსკოვში! რვაასი წლის ისტორიის მქონე უზარმაზარ ქალაქში თავმოყრილია დიდი რუსი ხალხის მატერიალური და სულიერი კულტურის სანიმუშო ძეგლები.

დილით ადრე გამოვიკრიბებოდით სასტუმრო „ხარიიდან" (იგი სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე მდებარეობს). მერე სად არ ნახავდით ჩვენს ჯგუფს! ბევრგან ვიყავით კოლექტიურად, ბევრგან ცალკ-ცალკე. დრო ცოტა გვქონდა, სანახავი კი—რამდენი! გვიყვარდა სეირნობა წითელ მოედანზე, განსაკუთრებით — გვიან ღამით. კრემლის ტერიტორიაზე ჩვენ, ქართველები, მსოფლიოს ყველა კუთხიდან ჩამოსულ ტურისტებთან ერთად ვათენებდით და ვღამებდით.

საოცარი გულისფანცქალი და მღელვარება დაგვეუფლა, როდესაც ლენინისა და სტალინის მავზოლეუმი დავათვალიერეთ.

ვიყავით ტრეტიაკოვსკის სამხატვრო გალერეაში, იარაღის პალატაში, სახალხო მეურნეობის მიღწევათა ამსახველ გამოფენაზე.

თუმცა პირველად არ გახლდით მოსკოვში, მაგრამ, ჩემდა სავალალოდ, არ ვიყავი ნამყოფი პუშკინის სახელობის სახვითი ხელოვნების მუზეუმში, ვერ წარმომედგინა, რომ აქ თავმოყრილი იქნებოდა ძველი აღმოსავლეთის, ანტიკური მსოფლიოსა და დასავლეთ ევროპის ხელოვნებათა ესოდენ მდიდარი კოლექციები... ბოტიჩელი, რემბრანტი, მურილიო, ვან-დეიკი, დელაკრუა, დომიე, პუსენი, დავიდი... აქ უამრავი ნიმუშითაა წარმოდგენილი სეზანის, რენუარის, მანეს, მონეს, ვან-გოგის, გოგენის, ლოტრეკის, მატისის, როდენის, პიკასოს ნამუშევართა ორიგინალები, რომელთა ნახვა უდიდეს ინტერესს იწვევს ყველა კულტურულ ადამიანში.

დავათვალიერეთ აღმოსავლეთის ქვეყნების კულტურათა მუზეუმი. ჩინეთის, იაპონიის, ინდოეთის, ეგვიპტის ხალხების უძველესი, უდიდესი კულტურების საოცარი ნიმუშები — ერთად თავმოყრილი — ეს ხომ მთელი სამყაროა!

იაპონელების ნატიფი და დახვეწილი პოეტური სული, ჩინელების ფანტასტიკურად ბეჯითი შრომით ღაღადაშული ქმნილებები ადამიანთა სიდიადის ნამდვილი აპოთეოზია.

მუზეუმში გამოფენილია დიდი ინდოელი მწერლისა და ფილოსოფოსის რაბინდრანატ თაგორის ნახატები. ცნობილია, რომ თაგორს ღრმა მოხუცებულობაში მოუკიდია ხელი ფერწერისა და მუსიკისათვის. მთელი ცხოვრება მაწვალებდაო მუსიკა და ფერი, — უთქვამს. სიბერის ჟამს დიდ ინდოელს სამი ათასამდე ნახატი შეუქმნია. იქვე შეგვეძლო მოგვესმინა თაგორის მუსიკალური ნაწარმოებების გრამჩანაწერები.

ვიყავით პუშკინის, ტოლსტოის, ჩეხოვის, დოსტოევსკის, გორკის, მაიაკოვსკის, რეპინის, ვასნეცოვის სახლ-მუზეუმებში.

ვინახულეთ ნოვოდევიჩის მონასტერი და სასაფლაო. როგორც ცნობილია, ეს მონასტერი XVI საუკუნის რუსული კულტურის დიდებული ძეგლია. არქიტექტურული ანსამბლის ცენტრშია გრანდიოზული მემორიალური ნაგებობა — სმოლენსკის ღვთისმშობლის ტაძარი. მეჩვიდმეტე საუკუნის ბოლოს აგებული ექვსსართულიანი სამრეკლო რუსული არქიტექტურული და სამშენებლო კულტურის მშვენებაა. იქვე, ნოვო-დევიჩის სასაფლაოზე ვნახეთ დენის დავიდოვის, გოგოლის, ჩეხოვის, მაიაკოვსკის, სეროვის და სხვა გამოჩენილი ადამიანების საფლავები.

მაიაკოვსკის საფლავზე შევხვდით პოეტის დას — მწერალ ლუდმილა მაიაკოვსკაიას, რომელმაც სიყვარულით ილაპარაკა თავის მშობლიურ საქართველოზე. ერთი კვირის შემდეგ, 19 ივლისს, ჩვენ მასთან ერთად მივედით მაიაკოვსკის საფლავზე. პოეტის დაბადების დღის აღსანიშნავად. ლუდმილა მაიაკოვსკაია სიხარულის ცრემლებს ვერ იკავებდა.

დავათვალიერეთ ამერიკის პლასტმასის გამოფენა. დავესწარით სსრკ — ამერიკის შეერთებული შტატების ტრადიციულ მძლეოსანთა მატჩს.

ვნახეთ ჩვენი პლანეტის ფენომენი სპორტსმენები — ვალერი ბრუმელი, რალფ ბოსტონი, ირინა და თამარ პრესები, ილმა რუდოლფი, ჯონ ტომასი და სხვები.

დავესწარით საერთაშორისო კინოფესტივალის ფილმებს. სასტუმრო „ნაციონალის" წინ ხალხი არ იშლებოდა, ათენებდა და აღამებდა, ოღონდ კი თვალი მოეკრა ჯინა ლოლობრიჯიდასა და ელისაბედ ტეილორისათვის.

დიდი მოსკოვი კიდევ უფრო იშლება მხრებში... საოცარი ცხოვრებით ცხოვრობს...

ჯუმბერ თითმერია,
ჟურნალისტიკის განყოფილების V კურსის სტუდენტი.

სურათზე: „პრავდის" რედაქციის მთავარი ფასადი.

ფოტო გ. საითიძისა.

სამეცნიერო ფოლკლორულ ექსპედიციაში

(დასასრული)

გორც ეტყობა, ეშხში შევიდა იგი. იწყებს ცისა და ქვეყნის ამბავს. ამას ზღაპრები, ლეგენდები მოაყოლა. წამოსვლისას მადლობას ვუხდით.

— ტყუილში მადლობა გაგონილა?— კვლავ გვაოცებს მასპინძელი თავისი ენამახვილობით.

მეორე დღეს ჩვენი ყურადღება სოფლის თავში აშენებულმა ძველებურმა მშვენიერმა სახლმა მიიპყრო. გავიკითხეთ. ცნობილი ქართველი აგრონომის, იოსებ გუნცაძის სახლი აღმოჩნდა. ეს ის ი. გუნცაძეა, რომელმაც პირველმა დანერგა ვენახის შეწამლვა საქართველოში. იგი აკაკის დიდი მეგობარი ყოფილა. დიასახლისი — დამსახურებული მასწავლებელი — ელენე გუნცაძე გვიყვება, რომ აკაკი თურმე აქ სახლის ხშირი სტუმარი იყო.

— ვინ ააგო ასეთი მშვენიერი სახლი?

— სიმონ კლდიაშვილმა.

— ჩვენმა დიდმა ხუროთმოძღვარმა, ჩვენი უნივერსიტეტის აღმშენებელმა?

დიასახლისი გვეთანხმება. აი, როგორაა გაბნეული ჩვენი დიდოსტატების ნახელავი. ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტმა ეს სახლიც უნდა გაითვალისწინოს სიმონ კლდიაშვილის შემოქმედების სრულად შესასწავლად.

ზესტაფონიდან თერჯოლაში გადავდივართ. კვლავ სამი სოფელი დავიკავეთ: თეზა, ზედა საზანო, ქვედა საზანო (ეს უკანასკნელი ზესტაფონის რაიონში შედის).

ჩვენ ზედა საზანოში ვართ. ესაია ფოცხვერაშვილზე მიგვასწავლეს. ოთხმოცს კარგა ხანია გადააშორა. მთელი ევროპა და რუსეთი აქვს მოვლილი პირველი მსოფლიო ომისა და რევოლუციის დროს და ახლა ასე ამბობს: ბედნიერი ვარ, უცხო მხარეში რომ არ მოვკვდი. რა უნდოდა, ერთი ტყვია მეყოფოდა, მაგრამ ბედი მქონია და ახლა თუ მოვკვდები, საქართველოში მაინც მოვკვდებით... ახალგაზრდებმა კი საქართველოს მუხლი უნდა გაუმაგრონ ვაჟკაცური შრომით და სწავლითაო...

ექსპედიცია წარმატებით განაგრძობს მუშაობას. ივსება ფურცლები, რვეულები... ვინ იცის, რამდენი რამ ახალი ნახეს, რამდენის ვარიანტი ჩაიწერეს ჩვენმა სტუდენტებმა ხალხური საუნჯიდან.

საჩხერის რაიონი ჩვენი უკანასკნელი შესასწავლი პუნქტია. მანამდი ბაგრატის ტაძრის ნანგრევები და გელათი ვნახეთ. ახლა კი საჩხერის რაიონის სამ სოფელში სხვიტორში, ჭალასა და არგვეთში გავნაწილდით.

ზედგამოჭრილი სახელია ამ სოფლისათვის ჭალა. მთებს შორის, მდინარე ყვირილის გაღმა-გამოღმითაა იგი გაშენებული. ყვირილაზე კი ბონდებით გადადიან. ეს სოფელი აბაშიძეების საგვარეულო ყოფილა. აქ მცხოვრებისათვის გვარის კითხვა ხშირად უადგილოცაა, აუცილებლად აბაშიძე იქნება. სოფელში ათასწლოვან ხეებში დგას აბაშიძეების საგვარეულო ეკლესია, რომლის აშენებას ისინი თავიანთ წინაპარს ა ბ ა ს მიაწერენ. „აბას ძე ვართო" — გვეუბნებოდნენ ისინი. ეკლესიაში მარცხენა კედელზე საუცხოო მხატვრობითაა შესრულებული აბას ოჯახი.

ყვირილის ზევით, ველების მთაზე, მაცხოვარია აშენებული. ჭეშმარიტად, ჯვარის შემდეგ არც ერთი ქართული მონასტერი არ ტოვებს გეოგრაფიული ადგილის ასეთი შერჩევით ისეთ გრანდიოზულ შთაბეჭდილებას, როგორც ჭალის მაცხოვარი. ლეგენდა ამბობს: თამარ მეფეს ეს მაცხოვარი, სავანის წმინდა გიორგისა და ოროულის სამების ეკლესია ერთ დღეს აუშენებიაო... ყვირილიდან მშენებლები თურმე გამწკრივებულნი იყვნენ ველების მთის წვერამდე. ხელიდან ხელში გადადიოდა ყვირილიდან ველებამდე საამშენებლო ქვა და ასე აშენდაო ერთ დღეში მაცხოვარი ჭალისა.

მიხეილ აბაშიძე გვიქეს სოფელში. კარგი მოლექსე და სიტყვამოსწრებულიაო. ჩვენ უკვე ერთმანეთი გავიცანით. პატარა მდინარე შუშას ნაპირზე ცხოვრობს იგი. ძვლების ავადმყოფობას უჩივის მიხეილი, მაგრამ მაინც ყოჩაღობს.

— ლომის თათი ხარ თუ ვეფხვის ტოტი, ჭაბუკო? — მოულოდნელად გვკითხა მასპინძელმა. რომ შეგვატყო, პასუხი დაუგვიანდებოდა, მანვე გვასწავლა: — დამჭირდება ლომისა ვარ, დამჭირდება ვეფხვის ტოტი! ასე უნდა თქვა, ბაბუა, ასე!

ახლა ჩვენ თანამგზავრ ქალიშვილს მიუბრუნდა მიხეილი:

მესმის, რომ თვალად ტურფა ხარ,
მერე გულითა შაქარი,
ობოლი მარგალიტი ხარ,
ალმასის ჩამონათალი.

როცა მოვუყევით მიხეილს, რომ განზრახულია ქართული ხალხური პოეტური შემოქმედების ათ წიგნად გამოცემა და ჩვენი მუშაობაც ამ დიდ საქმეში პატარა წვლილი იქნება, კმაყოფილებით გაგვაწყვეტინა:

ივერიის დიდება ხართ,
სათაყვანო ყოველ გვარში,
საუნჯე ხართ მამულისა,
ბარად იყოთ, თუნდაც მთაში.

გასაოცარია! ბევრნი არიან ასეთი მთქმელები საქართველოში?! უნდა მივაგნოთ, ვნახოთ, ვესაუბროთ, ჩავიწეროთ, რაც შეიძლება სასწრაფოდ! ჩვენ ამ მთქმელთან მთელი ოთხი დღე ვიმუშავეთ და ალბათ კიდევ ვერ ამოვწურეთ მისი რეპერტუარი.

მთელი დატვირთვით მუშაობდნენ ჩვენი სტუდენტები ე. ლამბაშიძე, მ. ხინთიბიძე, მ. ჯანელიძე, ლ. თორდუა, ნ. ცანავა, ლ. თევზაძე, ა. ყოჩიაშვილი, ნ. გომელაური, თ. ავალიანი, ი. ჯაფარიძე, გ. ბაიდოშვილი, ს. ოგანოვი, ჯ. ტიკარაძე, ლ. გუნთაიშვილი, მ. ჯმუხაძე... ჩვენ სიამოვნებით ჩამოვთვლიდით ყველას გვარსა და სახელს, რომ ამისი საშუალება იყოს. მათ მეცნიერებათა აკადემიის ფოლკლორულ არქივს დიდძალი მასალა შესძინეს და, ვინ იცის, მრავა მკვლევარი და მათ ნედლ მასალაზე რამდენ დასკვნას გააკეთებს, რომელიც კიდევ უფრო შორს გასტყორცნის ჩვენი ერის სახელს...

ზურაბ შარაძე

იცით თუ არა, რომ

...პირველი ადამიანი, რომელიც საჰაერო ბურთით ჰაერში აფრინდა, იყო ფრანგი პილატრე დე როზე. იგი პირველად აფრინდა ქალაქ პარიზში, 1783 წელს.

...პირველი ნამდვილი თვითმფრინავი, რომელსაც ადამიანი ჰაერში აჰყავდა, გააკეთეს საფრანგეთში, ქალაქ პარიზში, ძმებმა რაიტებმა 1903 წელს.

...პირველი კინო-აპარატი შექმნეს საფრანგეთში ძმებმა ლუი და ავგუსტ ლუმიერებმა 1894 წელს.

...პირველად კინო-სურათი ეკრანზე ნაჩვენები იქნა საფრანგეთში, ქალაქ პარიზში 1895 წლის 28 დეკემბერს. ამ დღიდან იწყება კინომატოგრაფიის ისტორია.

...პირველი მიწისქვეშა გზა — მეტროპოლიტენი გაიხსნა ინგლისში, ქალაქ ლონდონში, 1863 წელს.

...პარაშუტით პირველად გადმოხტა ფრანგი ფიზიკოსი სებასტიან ლენორმანი 1783 წელს, საფრანგეთის ქალაქ მონპელის ობსერვატორიის კოშკიდან.

...პირველი ტელესკოპი გააკეთა იტალიელმა მეცნიერმა გალილეო გალილეიმ 1609 წელს, რომლითაც აღმოაჩინა მთვარეზე მთები, მზეზე—ლაქები და იუპიტერის ოთხი თანამგზავრი.

...ყვავილის აცრის პირველი ცდა ადამიანზე მოახდინა ინგლისელმა ექიმმა ედუარდ ჯენერმა 1796 წელს.

წერილი რედაქციას

ჩ ვ ე ნ ი თ ხ ო ვ ნ ა

გაზეთ „ახალგაზრდა სტალინელის" წინა ნომერში გამოქვეყნდა კორესპონდენცია, რომელიც უნივერსიტეტის I კორპუსში ახლადგახსნილ სამკითხველო დარბაზს შეეხებოდა.

მისასალმებელია ის, რომ ლიტერატურა განლაგებულია საჭირო დარგების მიხედვით და სტუდენტებს თვითონ ეძლევათ საშუალება ამოირჩიონ სახელმძღვანელო თუ დამხმარე სახელმძღვანელო.

მაგრამ ახლადგახსნილი სამკითხველო დარბაზი ზოგჯერ ყველასათვის არ არის ხელმისაწვდომი. განსაკუთრებით მაშინ, როცა სამკითხველოს საჭირო წიგნი არ გააჩნია. ამ შემთხვევაში სტუდენტი იძულებულია წიგნი სადმე იშოვოს, მიაშუროს დარბაზს და იქიდან აღებულ სხვა წიგნებთან ერთად გარედან შემოტანილი წიგნიც გამოიყენოს, მაგრამ სტუდენტებს დარბაზში წიგნის გარედან შეტანისა და გამოყენების ნებას აღარ აძლევენ. ჩვენი მოთხოვნაა, ან უზრუნველგვყოს სამკითხველო დარბაზმა ჩვენთვის საჭირო ყველა ლიტერატურით, ანდა დაგვრთონ ნება, ზოგჯერ იქ გარედანაც შევიტანოთ წიგნი და მით ვიხელმძღვანელოთ.

ა. ველურიძე,
ვ. მეტრეველი,
იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტები.

სასმელი წყლის თუ სამრეცხაო შადრევნები?

უნივერსიტეტის სასწავლო კორპუსებში ყველა სართულზეა დადგმული სასმელი წყლის შადრევანი, რომელიც სტუდენტთა და თანამშრომელთა მრავალრიცხოვან კოლექტივს ემსახურება. გემრიელ წყალს, რომელიც ამ შადრევნებში მოედინება, ხშირად ძლიერ აუგემურებს ტექნიკური მომსახურე პერსონალის უდიერი დამოკიდებულება. იშვიათი როდია შემთხვევა, როცა შადრევანთან დგას დამლაგებელი ქალი და რეცხავს ჩვარს, გრაფინს, თეფშს, იბანს ხელს და ამას განაგრძობს მაშინაც კი, როცა მის ირგვლივ წყალს მონწყურებული სტუდენტები შემოიკრიბებიან.

20 სექტემბერს უნივერსიტეტის I კორპუსის ვესტიბულში სასმელი წყლის შადრევანზე თეფშებს და გრაფინს რეცხავდა დამლაგებელი რაისა ლაჩინოვა. იგი არ დაემორჩილა უნივერსიტეტის სამეურნეო ნაწილის გამგის ამხ. ე. კვანტალიანის მითითებას და ჯიუტად განაგრძო თეფშების რეცხვა.

— ყველა ასე იქცევა და მეც ასე ვიქცევი, მით უმეტეს, მე ხომ ხელებს არ ვიბანო! — ასე დაასაბუთა მან თავისი მოქმედება.

ვფიქრობთ, სამეურნეო ნაწილმა უნდა მიუჩინოს დამლაგებლებს თეფშებისა და გრაფინების დასარეცხი ადგილი.

პ. მიხელიძე

კარგად ჩატარებული ენდშპილი

როგორც ჩვენმა მკითხველებმა უკვე იციან, სექტემბრის პირველ რიცხვებში მსოფლიოს ჩემპიონმა ჭადრაკში მიხეილ ბოტვინიკმა და ცნობილმა საჭადრაკო ჟურნალისტმა სალო ფლორმა იმოგზაურეს ამიერკავკასიის რესპუბლიკებში. ამ მოგზაურობის დროს თბილისში მიხეილ ბოტვინიკმა, გარდა იმ საინტერესო ლექციებისა, რომელიც მან წაიკითხა ჭადრაკის მოყვარულთა წინაშე რუსთაველის თეატრის საკონცერტო დარბაზში და უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში, გამართა ერთდროული თამაშის სეანსი საოსტატო ოსტატობის კანდიდატთა წინააღმდეგ. რვა ოსტატობის კანდიდატიდან და პირველთანრიგოსნიდან, რომლებიც ამ სეანსში მას ეთამაშებოდა, პარტიები თავის სასარგებლოდ დაამთავრეს ახალგაზრდა პირველთანრიგოსანმა ჯინჯიხაშვილმა და ჩვენი უნივერსიტეტის V კურსის სტუდენტმა, ოსტატობის კანდიდატმა მერაბ თხელიძემ. დიდოსტატთან ყაიმს მიაღწიეს ოსტატობის კანდიდატებმა ეგიაშვილმა და ჯანოევმა.

თამაშის დამთავრების შემდეგ მსოფლიოს ჩემპიონმა მიხეილ ბოტვინიკმა სათანადოდ გაარჩია სეანსში გათამაშებული ყველა პარტია და მათგან მაღალი შეფასება მისცა მერაბ თხელიძის მიერ კარგ სტილში ჩატარებულ პარტიას. ახალგაზრდა მოჭადრაკეს მან განსაკუთრებით მოუწონა მაღალტექნიკური თამაში ენდშპილში. მკითხველებს ალბათ აინტერესებს ეს პარტია. აი იგიც:

მ. თხელიძე — მ. ბოტვინიკი
(თეთრები) (შავები)

მ. თხელიძის კომენტარებით

1. e2—e4 c7—c5
2. d2—p4 c5 : d4
3. c2—c3!? . . .

თეთრებმა გაითამაშეს სიცილიური დაცვის მცირედ ცნობილი მწვავე ვარიანტი, სადაც ისინი სწირავენ პაიკს, მაგრამ შავებმა ეს შეწირვა არ მიიღეს.

3. . . . d4—d3
4. კf1 : d3 მb8—c6
5. მg1—f3 g7—g6!
6. 0—0 კf8—g7
7. კd3—c4! d7—d6
8. მb1—a3! a7—a6

თეთრებს სურთ ხელი შეუშალონ შავებს ნორმალურ განვითარებაში: მაგალითად, 8. . . . მf6 9. e5! d:e 10. ლ:d8+ მ:d8 11. მb5 ან 10. . . . მფ:d8 11. მg5!

9. ეf1—ეe მg8—კ6
10. e4—e5 d6 : e5
11. ლd1 : d8+ მc6 : d8
12. მf3 : e5 კc8—e6!?
13. კc1—e3! . . .

მხოლოდ ასე! თეთრებმა უნდა დაიპყრონ b6 პუნქტი, რათა ხელი შეუშალონ შავების როქს მეშვიდე ჰორიზონტალზე შეჭრის მუქარით.

13. . . . ეa8—c8
14. ეa1—d1 მf6—e4
15. კe3—b6 მe4—d6

მხოლოდ ასე. თუ 15. . . . კe… მაშინ 16. კ:d8 კ:b3 17. ab… 18. ე:d8 მფ:d8 19. ე:e4 და მe…

16. კc4—b3! კe6 : b3
17. a2 : b3 . . .

ამაშია თეთრების 13 და 16 … ბის აზრი: თეთრებმა დაიპყრეს … მნიშვნელოვანი c4 პუნქტი. არ… იძლევა 17 ე:d6 კe6-ის გამო.

17. . . . მd8—e6
18. მa3—c4 მd6 : c4
19. მe5 : c4 ეc8—c6
20. ეd1—d3! f7—f5!

თეთრები იმუქრებოდნენ 21. … და 22. ეd8+. ახლა, თუ 21. … მაშინ 21. . . . მf8 და თეთრები … შედიან d7 უჯრაზე, ხოლო … მუქარას ძალა აღარა აქვს.

21. f2—f3 კg7—f6
22. g2—g3 h7—h5
23. კb6—f2! მფe8—f7
24. მc4—a5 ეc6—c7
25. კf2—b6 ეc7—c8
26. ეd3—d7 . . .

უფრო ძლიერია, ვიდრე 26. … ეb8 27. ეd7 და ა. შ.

26. . . . h5—h4
27. მa5—c4 ეc6
28. ეd7 : b7 h4 : g3
29. h2 : g3 f5—f4?
30. g3 : f4 ეh8—h3
31. ეe1—e3 მe6 : f4
32. ეb7 : e7+! კf6 : e7
33. მc4—e5+ მფf7—g8
34. მe5 : c6 კe7—h4
35. კb6—c7! კh4—g5
36. კc7 : f4 კg5 : f4
37. ეe3—d3 g6—g5
38. მc6—e7+ მფg8—f7
39. მe7—d5 კf4—e5
40. ეd3—e3 კe5—d6
41. b3—b4 a6—a5?
42. b4 : a5 . . .

შავები დანებდნენ, მართლა… 42. . . . კe5, მაშინ 43 მფ… თეთრებს სამი ზედმეტი გად… პაიკი აქვთ.

თავისუფალ დროს

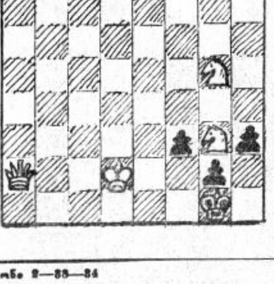

ა მ ო ც ა ნ ა
რ. თავრიანი

თეთრები: მფd2, ლa2, მg3, მ…
შავები: მფg1, პ:f3, g2, h3 (…

შამათი 2 სვლაში.

რედაქტორი ირ. ვეშ…

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—88—84

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1, ტირაჟი 1 500, უე 03221